

شى جىنيڭ گەرمانيانىڭ زۇڭلىسى شولتسپەن بەينە ەگراندا ديدارلاستى

(باسى 1 ـ بەتتە)

سەلبەسۋ مەحائىزىمىنەن ويداعىسداي پايدالانىپ، كلىمات وزگەرسىنە توتەپ بەرۋ، ماركولوق ەكو-نوميكا ساياساتى، فىنانس ورنىقتىلغى، ەنەرگيا جۇاۋپ-سىزدىگى، استىق جاۋىپسىزدىگى، كاسپ سالاسى تىزبەگىنىڭ، قامداۋ تىزبەگىنىڭ ورنىقتىلغى سىياقتى ءتۇرلى سالالاردا تىلدەسۋ وتكىزىپ، جۇڭگو – گەرمانيا قارىم – قاتناسىنىڭ ىشكى ءمانىن ۇزدىكسىز بايىتۋ كەرەك. ءوزارا تىمىدىلك جەتكىزىپ، سەلبەسۋدىڭ كۈمەسكى كۇشىن ىشكەرلىي اشىپ، جاسىل، قورشا-عان ورتانى قورعاۋ، قىزمەت وتەۋ ساۋداسى، جاساندى زەرەد، سىفەرلاندىرۋ سىياقتى جاڭا تەحنىكا سالا-سىنداعى سەلبەستىكتى بەلسەندى كەڭەيتۋ كەرەك. جۇڭگو جاڭا دامۋ ارناسىن قۇرۋدى جەدەلدەتپ، گەرمانيانى قامتىعان ءاز ەلدى ءىپتى دە كەڭ بازار ورايمەن قامدايدى. ناعىز كوپ جاقىتلىقتى دارىپ-تەپ، حالقارالىق ادىلدىكتى، تۇراشلىدىقتى قورعاپ، بىرلەسكەن مەملەكتەتەر ۇيىمىنىڭ حالقارالىق ىستەر-دەگى ۇيىتىلىق ورنىن بىرگە قورعاپ، حالقارالىق قارىم – قاتناسىنىڭ نەگىزگى ىلشەمىن قورعاپ، اشىق الەمدىك ەكونوميكا قۇرۋدى ىلگەرىلەتىپ، بۇكىل الەمنىڭ تەپە – تەڭ، سايكەستى، سىيسىمدى دامۋىن جەبەۋ كەرەك. گەرمانيا جاقىنڭ الەمدىك دامۋ باستا-ماسى مەن الەمدىك جاۋىپسىزدىك باستاناماسن بەلسە-نە قولداپ جانە وعان ات سالىسىپ، ادامزاتنىڭ تاع-دىرلاس ورتاق تۇلغاسىن قۇرۋدى ىلگەرىلەتۋىن قارسى الامىز.

شى جىنيڭ بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: جۇڭگو مەن ەۋروپا جان – جاقىى ستىراتەگياللىق سە-رىكتەس، جۇڭگو مەن ەۋروپا ءىر – ءىبرى ءۇشىن وراي، جۇڭگو مەن ەۋروپانىڭ ورتاق مۇددەسى الا-ۇىزدىقتان باسىم تۇرادى. جۇڭگو جاق ەۋروپا وداعە-نىڭ ستىراتەگيادا دەرەبس بولۋىن قولدايدى. جۇڭگو – ەۋروپا قارىم – قاتىناسى 3 – جاققا باستالماغان، با-عىنىشتى مەەس، تەجەۋىنە دە ۇشرامايدى. بۇل ەكى جاق ۇزاق ۋاقىت تاباندى بولۋعا ءىيسىتى ستىراتەگيا-لىق ورتاق تانىم. ەكى جاق دىيالەكتىكالىق، ۇزاق

بولاشاقىنق تۇرىعا تاباندى بولۋى، ءىبرىن – ءىبرى قۇرمەتتەۋگە تاباندى بولۋى، دۇرىس تانىمنان بۇل-جىماۋى، بايلانسى جاساۋدى كۇشەيتۋى، ءوزارا سە-نىمدى نىعايتۋى ءىيسى. وڭىرلىك ساياسي ادەدارىس الدىندا، تىلدەسۋدى جانە سەلبەسۋدى دارىپتەپ، جۇڭگو – ەۋروپا قارىم – قاتىناسىنىڭ ورنىقتىلغى ار-قىلى حالقارالىق جاعايدىڭ كۇردەلى وزگەرىسىنە توتەپ بەرۋ؛ نىدەتتەن كەپىنگى جانداىتۇ سىندى قىين ماسەلە الدىندا، ستىراتەگياللىق ءتۇيىلسۋ مەن ساياساتىنق سايكەسۋدى كۇشەيتىپ، دامىتىپ، جۇڭگو – ەۋروپا سەلبەستىگىنىڭ اشىقتىعى ارقىلى دۇنيە ءجۇزى ەكونوميكاسىنىڭ ورنىقتى ارتۋىن ىلگەرىلەتۋ؛ الەمدىك سىن – سايسىتار الدىندا، نازاردى كلىمات وزگەرىسى، باياندى دامۋ سىياقتى ادامزاتنىڭ بولاشا-عىنا قاتىستى سالاعا شوعىرلاندىرىپ، جۇڭگو – ەۋروپا تىلدەسۋىنىڭ كەڭ كولەمدىلگى ارقىلى الەم-دىك جونىگە سالۋدىڭ ىشكەرلىي دامۋىن جەبەۋ كەرەك. گەرمانيا جاقىنڭ جۇڭگو – ەۋروپا قارىم – قاتىناسىنىڭ ورنىقتى، قاۋسىز دامۋى ءۇشىن بەلسەندى دى نىقال كورىستۋىن ءۇمت ەتەمىن.

شولتى مىنالاردى ءبىلدىردى: جۇنىق جىلدىار-دان بەرى گەرمانيا – جۇڭگو قارىم – قاتىناسىنىڭ دامۋى توتەنشە جاقسى بولدى، ەكى جاق تاماشا ءداستۇردى جالعاستىرۋى، ەكى ەل قارىم – قاتىناس-ىنىڭ تاماشا دامۋ ارىنىن ۇزدىكىسىز ىلگەرىلەتۋى كەرەك. گەرمانيا جاق جۇڭگو جاقپەن بىرگە ەكى ەلدىڭ دىپلوماتىيالىق قارىم – قاتىناس ورنانقاندىغە-نىڭ 50 جىلدىعىن بىرگە قۇتتىقتاپ، ارقايسى جىكتە-گىلەرمەن تىعىىز بايالىنىستى، بارىس – كەلىستى ساقناپ، جاڭا كەزەكتى گەرمانيا – جۇڭگو ۇكىمەتتە-رى كەڭەسىن ويداعىداي وتكىزىپ، الەمدىك قامداۋ تىزبەگىن ورنىقتىرۋ، ماركولوق ەكونوميكا ساياساتىن سايكەستىرۋ سىياقتى ماڭغزدى كەڭەس تاقىرىبى ۇس-تىندە تىلدەسۋ وتكىزۋگە شىنايى كەپىلدىك ەتىپ، ساۋدا – قارجى قوسۋ، كلىمات وزگەرىسى، نىدەتكە قارسى اتىتائۇ، دەنساۋلىق ساقتاۋ – ەمدەۋ، وقۇ – اعارتۇ، مادەنيەت سىياقتى كەڭ سالالارداعى سەلبەس-

تىكتى كۇشەيتۋدى قاللايدى. گەرمانيا جاق جۇڭگو جاقىنق جوعارى دىڭگەيلى سىرتقا ەسك اشۋدى كە-ڭەيتۋگە كۇش سالۋىن قارسى الادى، بۇل گەرمانيا جاققا اناعۇرلىم كوپ وراي اكەلدى. گەرمانيا جاق جۇڭگو جاقپەن بىرگە كوپ جاقىى سالاداعى بايلانسى جاساۋدى، سايكەسۋدى كۇشەيتىپ، ەۋروپا – جۇڭگو قارىم – قا-تىناسىنىڭ بەلسەندى دامۋىن ىلگەرىلەتۋدى قاللايدى. ەكى ەلدىڭ باسشىلارى تاعى ۇكرائىنا جاعدايى جونىندە ىشكەرلىيەي بۇكەپسز پىكىر اۋىستىردى. شى جىنيڭ بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: جۇڭگو جاق باستان – ايقاق بەيىتشىلىك جاعىندا تۇرىپ، ءىستىڭ وزىندەگى دۇرىس – بۇرىستى، ورنىندى – ورنىسىزدىقتى نەگىزگە ىلپ، دەرەبس، ءوز – وزىنە قوجايىن بولا وتىرىپ تۇجىرىم جاساپ كەلەدى ارى وزىندىك تاسىلمەن راقايلاستىرىپ، كەڭەسۋدى جەبەپ، جاعايدىي باسەڭدەتۋدى ىلگەرىلەتىپ كەلە-دى. ۇكرائىنا داعدارسى ەۋروپانىڭ جاۋىپسىزدىگىن تاعى ءىر رەت شەشۋشى كەزەڭگە تىرەدى. قاتتە-عىستىڭ ۇشەغۋىنان، كەڭەيۋىنەن، وڭاۋ قىينعا سوعۇ جاعايدىنا اپارىپ سوعۇدان بار كۇشپەن ساقتانائۇ كەرەك. ەۋروپا جاق تارىحي جاۋاپكەرىشلىك ارقالا-ۋىمەن جانە ساياسي اقىل – پاراساتىمەن ەۋروپانىڭ ۇزاق ۋاقىتتىق تىنىشتىغىن كوزدە ۇستاپ، جاۋاپكەر-شلىك ارقالاۋ تاسىلمەن ماسەلەنى شەشۋدى ىلگەرد-ىلەتۋدى قاراستىرۋى كەرەك. ەۋروپانىڭ جاۋپىسىزدد-ىگى ەۋروپالىقتاردىڭ ءوز قولىندا بولۋعا ءىيسى. جۇڭگو جاق ەۋروپا جاقىنق راقايلاستىرىپ، كە-ڭەسۋدى جەبەۋ بارىسىندا بەلسەندى رول اتقارىپ، ەڭ سوغىندا تەپە – تەڭ، ءونىمدى، باياندى بولعان ەۋروپا جاۋپىسىزدىك جۇلگەسىن ورناتۋدى ىلگەرد-ىلەتۋىن قولدايدى. جۇڭگو جاق حالقارالىق قوعامنىڭ راقايلاستىرىپ، كەڭەسۋدى جەبەۋگە پايدالى بارلىق قۇلشىنىستارىن قارسى الادى، قانتىستى جاقنار رەسەي مەن ۇكرائىنا ەكى جاقىنق كەلىسىموز ارقىلى بەيىتتىشە-لىكتى جۈزەگە اسرۋىن قولداۋى كەرەك.

دىڭ شۇشياڭ، ياك جىەچى، ۋاڭ يى، حى لىفيڭ قاتارلىلار ديدارلاسۋعا قاتىناستى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

”سەنىمدى بەكەمدەۋ، قىيندىقتى بىلەك بىد-رىكتىرە جەڭۋ، عىلمىي ساقتانائۇ – ەمدەۋ، دالەمە – ءدال شارا اتقارائۇ“ باس تىلابينا، ”سىرتتان كىرۋەدن ساقتانائۇ، نىشتە قايتا بەلەڭ بەرۋدەن ساقتانائۇ“ باس تاكىيكىاسىنا جانە ”يكەمدى نولگە ءتۇسىرۋ“ باس باعىتىنا تاباندى بولپ، ”از دايمى قام جەپ نۇراتىن“ جاۋاپكەرىشلىك سەىزمەمەن جانە ۋاقىت كۇتىپ تۇرمايدى دەپتىن رۋحپەن، ميبۇت – سەكۋندىپەن جارىساتىن ارەكتت – قىيمىلمەن نىدەتتەن ساقتانائۇ – تىزگىندەۋدىڭ ۇدايىلاىد-عان قىزمەتتىرىن زاڭ بوينىشا عىلمىي، دالەمە – ءدال، شىنايى، ەكچەيى – تەكچەيلى، ويداعە-داي سىتەۋ كەرەك.

ءىبرىنىشى، ءىششارالىق نىدەتتى باتىل، كەسكىن ءىبر جاقىى ەتۋ كەرەك. ءۇرىمجىي قالاسىنىڭ نىدەتتىن ويداعىداي جەدەل اۋىىز-دىقتاپ، جەدەل ءىبر جاقىى ەتىپ، وڭىرلەر-دىڭ سايكەسۋىن كۇشەيتىپ، قوعامدىق جاق-تاعى جانە الەۋمەتتىك اۋماقتاعى باسقارۋ – تىزگىندەۋدى ويداعىداي سىتەپ، ەپيدەميو-لوگياللىق تەكسەرۋ، باسقارۋ – تىزگىندەۋ سا-پاسىن، ونىمىدىلىگىن جوعارىلاتىپ، جۇعىم-دالۋىشلار مەن حاۋىپ – قاتەرى بار ادامدار شوعىرىن دەر كەىزىندە اداقتاپ انىقتاۋعا، باس-قارىپ – تىزگىندەۋگە شىنايى كەپىلدىك ەتىپ، تۇرىمسى، ەمدەلۋ سىياقتى قىزمەت وتەۋ قامناماسىزدىغىن كۇشەيتىپ، نىدەتتىڭ سىرتقا جايىلۋىنان باتىل ساقتانائۇ كەرەك.

ەكىنىشى، ”سىرتتان كىرۋەدن ساقتانائۇ“ قورعانسى شەپىن بەكەمدەۋ كەرەك. شەكارا وتكەلىنىڭ نىدەتتەن ساقتانائۇ – تىزگىندەۋ قىزمەت مەحائىزىمىن تىياناقتاندىرىپ، ”ارناۋ-لى كەزەكشى پويەىزبەن تاسۋ، نۇيىق اينا-لىمىدا باسقارۋ“ جانە ”ادامان، زاتتان، قور-شاعان ورتادان بىرگە ساقتانائۇ“ تالابىن تىيا-ناقتاندىرىپ، شارا ءنارتىسىن ساپاللىلاندىد-رىپ، قىزمەت داينىدىغىن كۇشەيتىپ، توتەند-شە جاعدايعا توتەپ بەرۋ ساقىنق جوباسىن جانە سايكەستى تارىبيەلەۋ جاتتىغۋىن ويداعە-داي سىتەۋ كەرەك.

ءۇشىنىشى، ساقتانائۇ – تىزگىندەۋ شارالا-رىن قاتاڭ، مىقتى تىياناقتاندىرۋ كەرەك. ”تورت جاقىنق“ جاۋاپكەرىشلىگىن قاتايتىپ، ”نرىقتىلىقپەن مالىمەدەۋ، بارعان جەرىندە تەكسەرۋ، جايپاي سارالاۋ، قاتاڭ باسقارۋ“ شاراسىن تىياناقتاندىرىپ، تەمىر جول، تاس جول، اۋەجايى سىياقتى جەرلەردە شىنجياڭعا كەل-گەندەردى مالىمەدەۋ، ەكى ىلشەمدى كودتى جايىالاۋ، بارعان جەرىندە حىسۋان تەكسەرۋ سىياقتى قىزمەتتىردى ويداعىداي سىتەپ، قاراپا-بەمداستىرۋدان، ءىبر شىبىقپەن ايداۋدان، باسى ارتىق مىندەت – تالاپ قويۋدان باتىل ساقتانائۇ؛ زات اينالىمى تركىلىسىزدىگىن قامتاماسىز ەتۋ، كاسپ سالاسى تىزبەگىنىڭ، قامداۋ تىزبەگىنىڭ ورنىقتىلغىن جەبەۋ شارالارنى تىياناقتاندىرىپ، زات تاسپاللىنىڭ، زات اينالىنىڭ جاۋپىسىز، ترىكلىسە-سىز بولۋىنا شىنايى كەپىلدىك ەتۋ كەرەك.

ءتورتىنشى، قاداعالاۋ، ساقناندىرۋ ساپا-سىن، ونىمىدىلىگىن جايپاي جوعارىلاتۋ كەرەك. حىسۋان تەكسەرۋدى ۇدايلىلاندىرۋ-دان بوساڭسپماۋعا تاباندى بولپ، ءتۇيىندى ادامدار شوعىرىن ءجىي تەكسەرۋدى جانە جو-عارى حاۋىپ – قاتەرىلى ورنىنارداعى، قاتىستى كاسپىتەردەگى قىزمەتكەرلەردى تەكسەرۋدى كۇشەيتىپ، قىزۋ امبولاتورياسىنىڭ الدىن الا تەكسەرۋ، ايرىپ دىياگنوز قويۋ جانە العاشقى دىياگنوز قويۋ جاۋاپكەرىشلىگىن قاتايتىپ، قا-داعالاۋدىڭ، ساقناندىرۋدىڭ سەزگىر، ءونىم-دى بولۋىنا شىنايى كەپىلدىك ەتۋ كەرەك.

بەسىنشى، ءتۇيىندى الاڭ – ورنىنداردا-عى ساقتانائۇ – تىزگىندەۋدى ۇزدىكىسىز

كۇشەيتۋ كەرەك. مەكىتەپتەردىڭ نىدەتتەن ساقتانائۇ – تىزگىندەۋىن اناعۇرلىم قاتاڭ، انا-عۇرلىم جىداعاتتى جاقسى سىتەپ، شىپاحانا، قارتتار كۇتىمىحاناسى، قاتىناس – تاسىمال الاڭ – بەكەتى سىياقتى ءتۇيىندى الاڭ – ورنىناردى جانە ساۋدا سارايى، بازار، زات اينالىمى جىناۋ – جونەلتۋ ورنى سىياقتى ءتۋ-يىندى ورنىناردى قاتاڭ قاداعالاپ، شو-عىرلانتۋ سىياتتى نىدەتتىڭ تۇپلۋىنان باتىل ساقتانائۇ كەرەك.

التىنشى، جەتەكشىلىك ەتۋدى كۇشەيد-تىپ، نىدەتتەن ساقتانائۇ – تىزگىندەۋ قالىتقىس بەكەمدەۋ كەرەك. ۇگىت سەرىپىنىن ارتىمە-رىپ، تاراۋلاردىڭ سايكەسۋىن كۇشەيتىپ، ار ۇلت بۇقاراسىن عىلمىي تانىمدى ارتتىرۋ-عا تارىبيەلەپ، جەتەكتەپ، قارتتار شوعىرىنا ۋاكسىنا قويۋ مولشەرىن بار كۇشەپن جوعا-رىلاتىپ، جەكەلەردىڭ، وتباسىلاردىڭ كۇد-دەلىكتى قورعانئۇ شارالارنى تىياناقتاندىرىپ، يىمۇنىپتەتتىك كۇشەيتۋ ۋاكسىناسىن قۇيۋ قىزمەتنى ىلگەرىلەتىپ، جۇمىلا ساقتانائۇ، جۇمىلا تىزگىندەۋ قورعانسى شەپىن بەكەم-دەۋ كەرەك.

ما شىغرىۋي بىلاي دەپ باسا دارىپتە-دى: ار دارەجەلى پارىتكومدار جانە ۇكىمەت-تەر جاۋاپكەرىشلىكتى تىياناقتاندىرۋدى كۇ-شەيتىپ، جايشىلىقتاعى كەزدەگى مەن شايقاس كەىزىندەگىنى ۇشتاستىرۋعا قولباسىشلىق ەتۋ جۇبەسىن كەمەلدەندىرىپ، توتەنشە جاعداي-لاردى ءىبر جاقىى ەتۋ قابىلەتىن جوعارىلا-تىپ، نىدەت تۇپلەلغانن كەيىن دەر كەىزىندە ار جاقىنق كۇشىن ءىبر تۇتاس جوسپارلاپ ۇلەستىرۋگە شىنايى كەپىلدىك ەتىپ، حاۋىپ – قاتەرى بار ادامدار شوعىرىن اۋاشالاپ باسقارۋ – تىزگىندەۋ، جالىپلىق سارالاپ تەكسەرۋ، ەپيدەميولوگياللىق تەكسەرۋ، قۇقتارۋ – ەمدەۋ سىياقتى قىزمەتتىردى جوعارى ءونىم-دى جۇرگىزۋ كەرەك. ەپيدەميولوگياللىق تەكسەرۋ جانە تەگىن انىقتاۋ، شوعىرلى اۋاشا-لاۋ ورنىنارىن دايسىنداۋ، پايدالانائۇ جانە باسقارۋ، قىزمەت وتەۋ، نەگىزگى ساتى قوعا-مىن باسقارۋ سىياقتى نەگىزدىك قابىلەتتى جو-عارىلاتىپ، نىدەتتەن ساقتانائۇ – تىزگىندەۋ جوباسىن اقاۋسىزداندىرىپ، قۇزاۋ – جەتەك-شىلىك ەتۋدى، تەكسەرۋدى جانە رەتتەۋ – تۇزەتۋگە قۇزاۋدى كۇشەيتىپ، نىدەتتەن ساقتانائۇ – تىزگىندەۋ شارالارىنىڭ تىياناقتانىپ ونىمدىلك كورىستەۋىنە شىنايى كەپىلدىك ەتۋ كەرەك. نىدەتتەن ساقتانائۇ – تىزگىندەۋ مەن ەكونوميكالىق، قوعامدىق دامۋدى جوعارى ءونىمدى ءىبر تۇتاس جوسپارلاۋ، دامۋ مەن جاۋپىسىزدىكى ءىبر تۇتاس جوسپارلاۋ، ساقتانائۇ – تىزگىندەۋدىڭ تاماشا ونىمدىلگى ارقىلى ەكو-نوميكانىڭ، قوعامنىڭ ۇزدىكىسىز، ورنىقتى، اقاۋ-سىز دامۋىنا كەپىلدىك ەتىپ، نىدەتتى توستۋدى، ەكونوميكانى ورنىقتىرۋدى، دامۋ جاۋپىسىز بولۋدى باتىل ورنىنداۋ كەرەك.

ياڭ فاسىن، مۇقيات جارمۇقامەت، كۇڭ شىڭلۇڭ، ءىلھام سابىر، لۇ شۇيىڭ قا-تارلىلار ماجىلىسكە قاتىناستى. قادەن كابەن ءماجىلىستى باسقاردى، لىۋ سۋشى تۇتاس را-يوننىڭ نىدەتتەن ساقتانائۇ – تىزگىندەۋ قىزمە-تى اۋىالنان مالمەت بەردى.

اۋتونوميالى رايوننىڭ جاڭا تىپتى ايدار-شا ۇيرۇس وكپە قابىنۇ نىدەتتىنىن ساقتانائۇ – تىزگىندەۋ قىزمەتى باسشىلىق گرۇپپاسىنا مۇشە ورنىنارداعى نەگىزگى جاۋاپتى جولدامە-تار قاتارلىلار نەگىزگى ءماجىلس الاڭىندا ماجىلىسكە قاتىناستى. ءماجىلس بەينە ەكران فورماسىندا ارقايسى ايماقتاردا، وبلىستاردا، قالالاردا، اۋدانداردا، قالالاردا، رايونداردا جانە يىڭنۇاننىڭ ارقايسى شى، قالا، تۇان – الاڭدارىنا دەپىن اشىلدى.